

Yayına Geliş Tarihi:26/07/2023
Yayına Kabul Tarihi:20/08/2023
Online Yayın Tarihi:31/10/2023

Meriç Uluslararası Sosyal ve Stratejik
Araştırmalar Dergisi
Cilt: 7, Sayı: Özel Sayı, Yıl: 2023, Sayfa:94-113
ISSN: 2587-2206

BİBLİYOGRAFİ / BIBLIOGRAPHY

AFET VE İNSANİ YARDIM LOJİSTİĞİ ALANINDA YAPILAN ÇALIŞMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Gizem PEKŞEN¹

Özet

Türkiye'nin, jeolojik yapısı, topografyası ve iklim özelliklerine bakıldığında afet bölgesi olarak yüksek risk grubunda olması düşüncesiyle etkin bir afet yönetimi süreci ve planlamasının zorunluluğu ve önemi yüksektir. 2023 yılı şubat ayında Türkiye Kahramanmaraş merkezli depremin ardından doğal afet gerçeği tekrar gündeme getirmiştir. Afet öncesi ve sonrası koordinasyon sürecinin iyi yönetilmesinin can ve mal kaybının önlenmesindeki önemi vurgulanmıştır. Burada önemli olan uygulanabilir yönetim yaklaşımını amaca uygun olacak şekilde kullanmış olmaktadır. Teknolojik gelişmelerin bile önleyemediği bu süreçleri afet yönetimi yaklaşımı ile sonuçlarını en aza indirmek için literatürde çeşitli çalışmalar bulunmuştur. Özellikle insani lojistik, afet lojistiği, afet yardım lojistiği ve insani yardım lojistiği kavramlarını son yıllarda gelişimi hızlı olmuş olsa da hala yeterli düzeyde değildir. Bu çalışmada amaç 2013-2023 yılları arasında belirtilen kavramlarla ilgili literatürde yapılan araştırmaların mevcut bulguları ile bibliyometrik özelliklerinin Scopus üzerinden incelenmesinin yapılmasıdır. Böylece gelecekte ilgili alanlarda çalışacak akademisyenlere çalışmalarına kaynak sağlanmak istenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Afet Lojistiği, İnsani Lojistik, İnsani Yardım Lojistiği, Afet Yardım Lojistiği, bibliyometrik analiz

¹Doktora Öğrencisi, İstanbul Arel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Fakültesi. mevsimgizempeksen@gmail.com. ORCID No:0000-0002-7375-6728

Atıf/Citation: Pekşen, G. (2023). Afet ve İnsani Yardım Lojistiği Alanında Yapılan Çalışmaların Bibliyometrik Analizi. *Meriç Uluslararası Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Dergisi*, 7(Özel Sayı), 94-113.

**BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF STUDIES
CONDUCTED IN THE FIELD OF DISASTER AND
HUMANITARIAN AID LOGISTICS**

Abstract

Considering Turkey's geological structure, topography and climate characteristics, considering that it is in the high risk group as a disaster area, an effective disaster management process and planning are of high necessity and importance. After the earthquake in Kahramanmaraş, Turkey in February 2023, the reality of natural disasters has been brought to the agenda again. The importance of good management of the coordination process before and after the disaster in preventing loss of life and property was emphasized. The important thing here is to use the applicable management approach in a way that is appropriate for the purpose. Various studies have been found in the literature to minimize the consequences of these processes, which even technological developments cannot prevent, with the disaster management approach. Although the development of the concepts of humanitarian logistics, disaster logistics, disaster relief logistics and humanitarian aid logistics has been rapid in recent years, it is still not at a sufficient level. The aim of this study is to examine the current findings and bibliometric features of the studies conducted in the literature on the concepts mentioned between 2013-2023 from Scopus. Thus, it was aimed to provide support to academicians who will work in related fields in their studies.

Keywords: *Disaster Logistics, Humanitarian Logistics, Humanitarian Aid Logistics, Disaster Relief Logistics, bibliometric analysis*

GİRİŞ

Afet insanların yaşamlarında kesintiye sebebiyet veren, fiziksel, ekonomik, toplumsal yıkımlar meydana getiren, insan topluluklarından ya da doğadan kaynaklanan olayların kavramsal tanımıdır.

AFAD' ın (Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı) afet yönetimini; afetin meydana gelmeden önce ya da meydana geldikten sonra önlenmesi için veya zararlarının en aza indirgenmesinde yıkım sonrasında ortaya çıkan durumların süre olarak en verimli halde müdahale edilerek afetzedelerin güven içinde yaşam sahasının oluşturulabilmesi için ihtiyaç duyulacak önlemlerin organize edilip kontrolünün sağlanıp denetlenerek yardım edilmesi sürecine verdiği yönetim sürecidir (AFAD, 2019). Afet bir bölgede meydana gelen olayların sonucunda ortaya çıkan hasarların bölgenin yerel yönetimin çözüme ulaştırmasını gerektirecek sorumluluklar ortaya çıkarmaktadır (Yılmaz, 2003).

Ülkeden ülkeye yaşanan her süreç farklılığı gibi doğal afetlerin yarattığı sorunlar ve mücadele süreçlerinde de farklılık gösterilebilir. Bu nedenle ortak bir evrensel mücadele yöntemi bulmak oldukça zordur (Yılmaz, 2003). Bu süreç için maruz kaldığımız risklerin tanımının yapılması gibi elde olabilecek çözümlerin verimli kullanımı önem arz etmektedir.

Afet yönetiminin doğru yürütülmesi yaşanan sürecin meydana getirdiği yıkımı gecikmesiz talep edilene cevap verme ve adil bir şekilde müdahaleyi sağlamaktadır. Özellikle bu süreçte yönetilen lojistik çalışması neredeyse yönetimin en önemli bölümünü oluşturmaktadır. Hatta bu lojistik faaliyeti insani lojistik başlığı altında yer almaktadır. Bu sürecin amacı yaşanan durumda can ve mal kaybının en aza indirilmesidir (Huang & ark., 2015).

Risklerden kaçınıp onlarla başa çıkmak olarak ifade edilen kavram olan afet yönetimi, afet sonrası ve öncesi hazır bulunup, acil durumda hızla yanıt verip ardından afetzedelere sahip çıkarak yeniden inşa etmeyi kapsamaktadır. Başka bir ifade ile afetler engellenirken en az zararla atlatılabilmesi için yapılacak önlem çalışmaları ve sonrasında

müdahale sürecinin hızlanması için kullanılan bir süreç yönetim biçimidir (Bakan & Şekkeli, 2017). Bir doğal afet durumunda zaman sorunu en önemli kavramdır. Yaşanan her geç kalınmışlık hem can hem de ekonomik zararı arttırmaktadır. Bu durumda müdahale faaliyetlerinin hızla başlatılması acil verilecek kararların ortaya çıkması ve bölgeye hızlı giriş yapılması afet yönetiminin önemi ortaya çıkarmaktadır (Balcik & Beamon, 2008).

Afet lojistiği kavramının tanımını Van Wassenhove (2006) “doğal felaketlerden etkilenenlere yardım etmek için insanların, kaynakların ve bilgilerin mobilize edilip veya harekete geçirilmesi” olarak açıklamıştır. Bu durumda iken ticarete kullanılan lojistik optimal planlarda ilerlemek mümkün değildir. Zira maliyet ikinci planda bulunmaktadır. Önemli olan zaman sürecidir. Bu süreci en hızlı ve pratik şekilde ilerletmek her durumda hizmet miktarı dahilinde azaltma yapmaktadır (Chakravarty, 2011).

İnsani yardım lojistiği afetzedelerin ihtiyaç duydukları bilgi ile malzemenin uygun maliyetle stoklanıp ve transfer edilmesi ayrıca kişilerin ihtiyaçlarına uygun planlanması, uygulanması ve koordine edilmesi süreci olarak ifade edilir (Thomas & Kopczak, 2005). İnsani yardımda vurgulanan lojistik kavramının önemi ilk yardım malzemelerinin, gıda malzemelerinin bir ileri durum olan arama kurtarmada kullanılacak olan ekipmanların ve görevlilerin afet alanına ulaştırılması ardından süreci yaşayanların hastanelere hızlı ve kontrollü şekilde taşınmasını içermektedir (Barbarosoğlu, Özdamar & Çevik, 2002). Lojistik insani yardım hareketinin kontrolünde başarılı ya da başarısız olduğunu anlatan en maliyetli süreçtir (Van Wassenhove, 2006). Yaşanacak bir afet ardından kontrollü şekilde kısa sürede lojistik faaliyetleriyle afetzedeleri buluşturmak önem arz etmektedir. Kullanılan analiz yöntemiyle akademisyenlere detaylandırma yapılarak literatürde yer alan konu üzerine yapılan çalışmalar için kılavuz niteliğinde kullanılması için yardım edilmek istenmektedir.

Yapılan bibliyometrik analizde afet yardımı lojistiği, insani yardım lojistiği kavramları açıklanmış ve analizle elde edilen bulgular görseller ve tablolarla açıklanmıştır. İlk bölüm afet lojistiği ve insani

yardım lojistiği ile ilgili yapılan çalışmalardan oluşan bir literatür çalışması ikinci bölüm ise yapılan çalışmaları detaylandırmak adına VOSviewer programı kullanılarak oluşturulmuş analizler r programı ile grafik bölümlerinden oluşmaktadır.

1.LİTERATÜR ARAŞTIRMASI

Yapılan çalışmalar incelendiğinde bibliyometrik analiz ile ilgili lojistik kavramı vurgulanarak birden fazla analiz yapılmıştır (Kent lojistiği, tersine lojistik gibi) (Charvet vd., 2008; Georgi vd., 2013; Wang vd., 2017; Suvacı, 2016; Hajduk, 2017; Quasier vd., 2017; Erturgut & Gürler, 2019; Korkmaz & Çetinkaya, 2019; Savrun ve Mutlu, 2019). Bu çalışmaya eş olarak 2019 yılında yapılan Erturgut ve Yılmaz 2019 Web of Science (WOS) ve Scopus veri tabanından alınan afet ve insani yardım lojistiği kavramları içinden 2004-2019 yıllarında çalışılmış 854 çalışmayı bibliyometrik analiz metoduyla incelenmiştir. Ancak afet ve insani yardım lojistiği alanı ile ilgili analiz detaylandırmasının yıl sebebiyle güncellenmesine gerek olması konunun önemi ile ilgili olarak akademik boşlukları belirlemiştir. Esmer ve Şen 2017 Afet lojistiği literatür taraması ile Afet lojistiği alanında yapılan çalışmaları derlemek ve afet lojistiği önemini vurgulayacak bir literatür taramaları mevcuttur (Esmer & Şen 2017).

Böylece yaşanan felaketler ve ön görülen afetler göz önüne alınarak 2013-2023 yılları arasında yapılan çalışmalar afet ve insani yardım lojistiği kavramı anahtar kelimeler belirlenerek bibliyometrik analiz ile tablolar, şekiller ve yorumlanarak değerlendirilmiştir.

2.VERİ ANALİZ VE YÖNTEM

Bibliyometrik analizin kullanım şekli itibariyle çalışmalarda bütünü görüp konunun katkı bulunulacak alanında fikir sahibi olmayı etkiler (Şentürk & Fındık, 2015). Aslında bu yöntem verileri sınıflandırıp rapor halinde kullanmak için detaylandırılan nicel analiz olarak adlandırılır (Cancino, Amirbagheri, Merigó & Dessouky, 2019). Hedeflenen literatür çalışmalarında ilerlemeyi daha iyi seviyelere getirip katkıyı arttırmaktır (Samiee & Chabowski, 2012;369). Al ve Soydal, 2012 bibliyometrik çalışmaların hem nitel

hem de nicel olarak değerlendirme için kıymetli olduğunu vurgulamıştır. Yöntem itibariyle yapılan çalışmaların etkilerine göre sınıflamaya dayalı bir detay belirtmektedir (Hall, 2011). Çalışma Haziran 2023 tarihinde Disaster Logistics, Humanitarian Logistics, Humanitarian Aid Logistics, Disaster Relief Logistics anahtar kelimesi ile “tüm alanlar” seçilerek yapılan SCOPUS veri tabanından ulaşıldı. Yıllara göre düzenlendiğinde en eski 2013 ve en yeni 2023 olmak üzere 12 farklı ilgili alanlarla elenerek 946 makale verisine ulaşılmıştır. Ulaşılan data yazar, atıf, ülke, anahtar sözcük üzerinden incelenmiştir. Veri tabanı olarak Scopus endekslenen içerikler kriter alınmıştır. Kısıtlılıklar olarak WOS Core collection ‘da Listelenen çalışmalar üzerinden yapılan analizlere, Türkiye’de Tübitak, Ulakbim, YÖK tez arşivi ve Pubmed gibi veri tabanları ile çevrimiçi donanıma girmemiş olan kaynakların dahil edilmemiş olması çalışmanın en kritik kısıtlılığıdır. Ulaşılan değerlendirme sonuçları tablolar ve görseller ile desteklenerek açıklanmak istenmiştir.

Afet ve insani yardım lojistiği ilgili alanda 2013-2023 belirtilen yıllar arasında 946 makale çalışması incelendiğinde bakıldığında; 2013-2017 yılları arasında daha az olduğu, 2017 yılı itibari ile ilgili alanda çalışmaların hız kazandığı görülmüş ve görselde gösterilmiştir.

2.1. Anahtar Sözcük Analizi

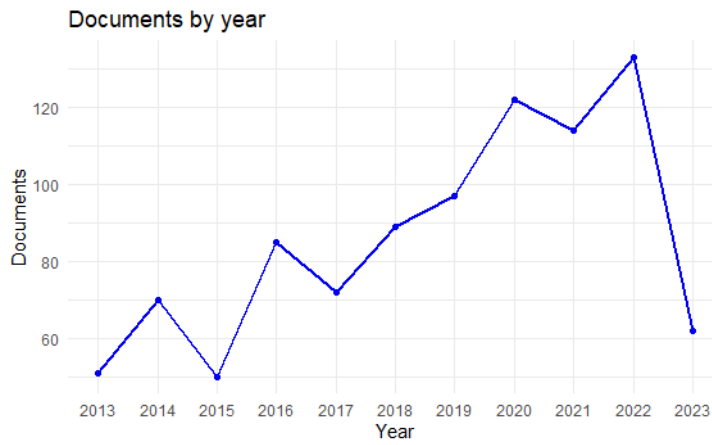
Yapılan analiz çalışmasında Grafik 1 de görüldüğü üzere anahtar sözcük dağılımı ve ağırlıklandırma renkleri detaylandırılmaktadır. Bu detaylandırılma da öne çıkan çalışmalarda vurgulanan anahtar kelimeler;

Humanitarian logistic, disaster management, emergency logistics, disaster preparedness, emergency management, disaster relief, humanitarian supply chain, humanitarian operations, natural disaster, earthquake

Bu anahtar kelimelerden özellikle Humanitarian logistic 404 makale içeriğinde yer alırken, disaster management ise 108 kez title, article, abstract ya da keywords de dikkat çekmektedir. Ardından emergency logistics 84, disaster preparedness 37, emergency

2019	97	%10,3
2020	112	%12,9
2021	114	%12,1
2022	133	%14,1
2023	62	%6,6

Tablo 1 (Yıllara Göre Dağılım Analiz Çizelgesi)

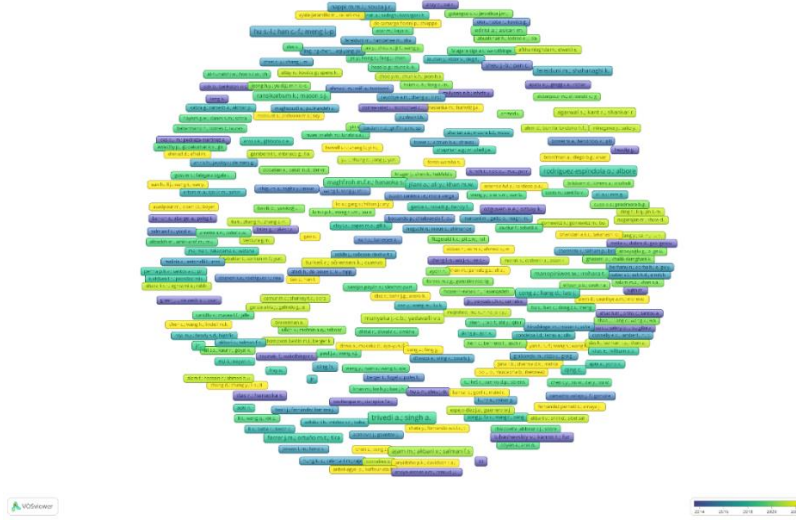

Grafik 2 (Yazın Sayısının Çizgi Grafiği)

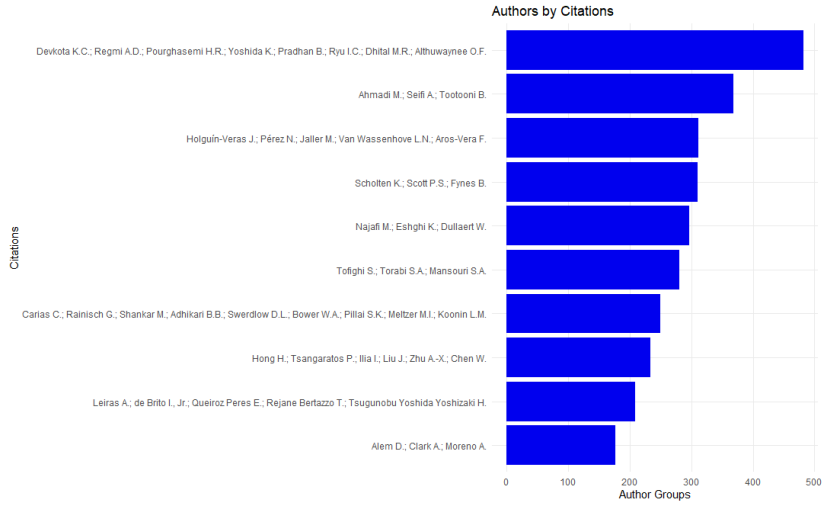
Yıllara göre grafiklendirme de en üst noktanın 2022 olduğu görülmektedir. En alt noktanın ise 2015 yılına uzandığı belirtilmiştir.

2.3.Yazar Atıf Analizi

Grafik 3 de görüldüğü üzere yazar atıf analizinde en fazla atıf alan yazar grubunun ilk 10 tanesi görülmektedir. Ayrıca yazarların çalışmaları aşağıdaki detaylarla başlık, yıl, yazar grubu ve yayın yılı ve yerleri ilgili alanda akademik çalışma yapacak olan akademisyenler için belirtilmiştir.

Grafik 3 (Yazar Atıf Analiz Program Üzerinde Görüntüsü)

Grafik 4 (Atıf Alan Yayınlar Göre İlk 10 Yazar Dağılım Grafik görüntüsü)

Yazar Grubu	Atıf Sayısı
Devkota K.C.; Regmi A.D.; Pourghasemi H.R.; Yoshida K.; Pradhan B.; Ryu I.C.; Dhital M.R.; Althwaynee O.F.	482
Ahmadi M.; Seifi A.; Tootooni B.	369

Holguín-Veras J.; Pérez N.; Jaller M.; Van Wassenhove L.N.; Aros-Vera F.	312
Scholten K.; Scott P.S.; Fynes B.	310
Najafi M.; Eshghi K.; Dullaert W.	297
Tofighi S.; Torabi S.A.; Mansouri S.A.	281
Carias C.; Rainisch G.; Shankar M.; Adhikari B.B.; Swerdlow D.L.; Bower W.A.; Pillai S.K.; Meltzer M.I.; Koonin L.M.	250
Hong H.; Tsangaratos P.; Ilia I.; Liu J.; Zhu A.-X.; Chen W.	234
Leiras A.; de Brito I., Jr.; Queiroz Peres E.; Rejane Bertazzo T.; Tsugunobu Yoshida Yoshizaki H.	209
Alem D.; Clark A.; Moreno A.	177

Tablo 2 (Atıf Alan Yayınlarla Göre İlk 10 Yazar)

Tablo 2 en çok atıf alan 10 yazarın verileri görüntülenmektedir. Grafik 3 ve Grafik 4'te ise atıf dağılım görüntüsü yıllara göre renklendirilerek dağılımdadır. Çalışmalar aşağıda isimleri ve yayın detaylarıyla gösterilmektedir.

1.Title: Landslide susceptibility mapping using certainty factor, index of entropy and logistic regression models in GIS and their comparison at Mugling-Narayanghat road section in Nepal Himalaya
Kluwer

Author(s): Devkota, Krishna Chandra,Regmi, Amar Deep,Pourghasemi, Hamid Reza,Yoshida, Kohki Pradhan, Biswajeet Ryu, In Chang; Dhital, Megh Raj; Althuwaynee, Omar F.

Source: Academic Publishers Volume 65, Issue 1, Pages 135 – 165

Published: January 2013

DOI: 10.1007/s11069-012-0347-6

2. Title: [A humanitarian logistics model for disaster relief operation considering network failure and standard relief time: A case study on San Francisco district](#)

Author(s): [M Ahmadi](#), [A Seifi](#), B Tooto A

Source: Logistics and Transportation Review, Volume 75, Pages 145-163

Published: March 2015

DOI: [10.1016/j.tre.2015.01.008](#)

3. Title: On the appropriate objective function for post-disaster humanitarian logistics models

Author(s): Holguín-Veras, J., Pérez, N., Jaller, M., Van Wassenhove, L.N., Aros-Vera, F

Source: Journal of Operations Management, 31 (5), pp. 262-280. Cited 319 times.

Published: 2013

DOI: [10.1016/j.jom.2013.06.002](#)

4. Title: Mitigation processes- antecedents for building supply chain resilience

Author(s): Scholten, Kirstin; Scott, Pamela Sharkey ; Fynes, Brian

Source: Supply Chain Management Cilt 19, Sayı 2, Sayfa 211- 228

Published: Mart 2014

DOI: [10.1108/SCM-06-2013-0191](#)

5. Title: A multi-objective robust optimization model for logistics planning in the earthquake response phase

Author(s): Najafi, Mehdi; Eshghi, Kouros; Dullaert, Wout

Source: Transportation Research Part E: Logistics and Transportation Review Volume 49, Issue 1, Pages 217- 249

Published: 2013

DOI: [10.1016/j.tre.2012.09.001](#)

6. Title: Humanitarian logistics network design under mixed uncertainty

Author(s): Tofighi S; Torabi S.A.; Mansouri S.A.

Source: European Journal of Operational Research Volume 250, Issue 1, Pages 239- 250

Published: 1 April 2016

DOI: 10.1016/j.ejor.2015.08.059

7. Title: Potential demand for respirators and surgical masks during a hypothetical influenza pandemic in the United States

Author(s): Carias, C; Rainisch, G; Shankar, M; Adhikari, BB; Swerdlow, DL; Bower, WA; Pillai, SK; Meltzer, MI; Koonin, LM

Source: Clinical Infectious Diseases Volume 60 Suppl 1 Page Numbers S42-S51

Published:2015

DOI: [10.1093/cid/civ141](https://doi.org/10.1093/cid/civ141)

8. Title: Application of fuzzy weight of evidence and data mining techniques in construction of flood susceptibility map of Poyang County, China

Author(s): Hong, Haoyuan;Tsangaratos, Paraskevas;Ilia, Ioanna;Liu, Junzhi; Zhu, A-Xing Zhu A.-X.;Chen, Wei

Source: Science of the Total Environment Volume 625, Pages 575-588

Published: 1 June 2018

DOI: 10.1016/j.scitotenv.2017.12.256

9. Title: Literature review of humanitarian logistics research: trends and challenges

Author(s): Leiras, Adriana;de Brito, Irineu;Queiroz Peres, Eduardo;Rejane Bertazzo, Tábata;Tsugunobu Yoshida Yoshizaki, Hugo

Source: Journal of Humanitarian Logistics and Supply Chain Management Volume 4, Issue 1, Pages 95- 130

Published: 6 May 2014

DOI: 10.1108/JHLSCM-04-2012-0008

10.Title: Stochastic network models for logistics planning in disaster relief

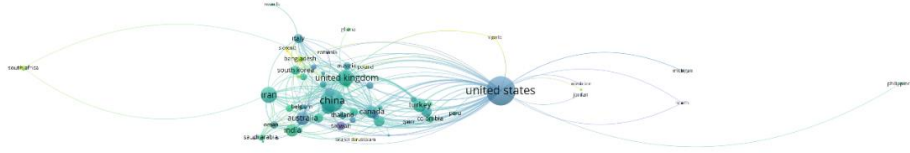
Author(s): Alem, Douglas;Clark, Alistair;Moreno, Alfredo

Source: European Journal of Operational Research Volume 255, Issue 1, Pages 187- 206

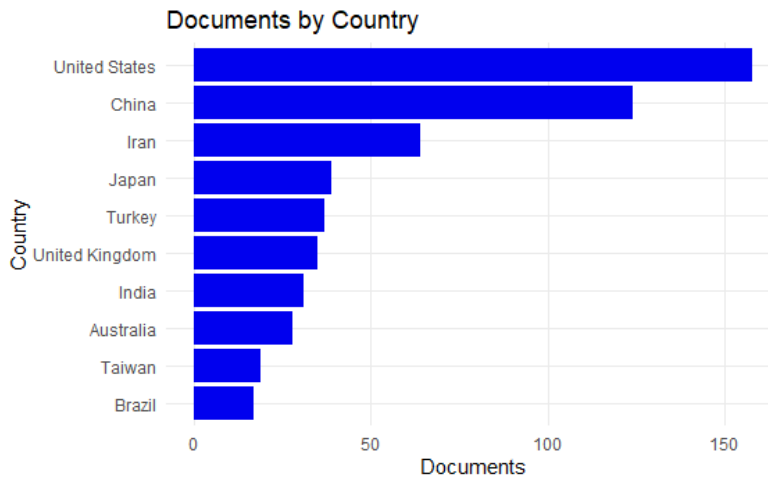
Published: 16 November 2016

DOI: 10.1016/j.ejor.2016.04.041

2.4.ÜLKE DAĞILIMI ANALİZİ

Grafik 5 (Yapılan Çalışma Ağırlığı Ülke Dağılım Program Görüntüsü)

Grafik 6 (Ülke dağılımı yatay görüntüsü)

Ülke	Frekans	Dağılım	Ülke	Frekans	Dağılım
A.B.D	158	%16,7	Belçika	6	%0,6
Çin	124	%13,1	Şili	6	%0,6
İran	64	%6,8	İsrail	6	%0,6
Japonya	39	%4,1	Hollanda	6	%0,6
Türkiye	37	%3,9	İrlanda	5	%0,5
İngiltere	35	%3,7	Meksika	5	%0,5
Hindistan	31	%3,3	Norveç	5	%0,5
Avustralya	28	%3,0	Yunanistan	4	%0,4
Tayvan	19	%2,0	Gana	3	%0,3
Brezilya	17	%1,8	Peru	3	%0,3
Güney Kore	16	%1,7	Bangladeş	2	%0,2
Fransa	15	%1,6	Etiyopya	2	%0,2
Almanya	13	%1,4	Umman	2	%0,2
Kolombiya	12	%1,3	Polonya	2	%0,2
Avusturya	11	%1,2	Cezayir	1	%0,1
İspanya	11	%1,2	Bulgaristan	1	%0,1
Kanada	10	%1,1	Kıbrıs	1	%0,1
Finlandiya	10	%1,1	Ekvador	1	%0,1
Endonezya	10	%1,1	Ürdün	1	%0,1
İtalya	9	%1,0	Nepal	1	%0,1
Malezya	9	%1,0	Nijerya	1	%0,1
Tayland	9	%1,0	Papua Yeni Gine	1	%0,1
Yeni Zelanda	8	%0,8	Filipinler	1	%0,1
Pakistan	8	%0,8	Romanya	1	%0,1
Suudi Arabistan	7	%0,7	Ruanda	1	%0,1
Singapur	7	%0,7	İsviçre	1	%0,1
Güney Afrika	7	%0,7	Uganda	1	%0,1
İsveç	7	%0,7	Birleşik Arap Emirlikleri	1	%0,1

Tablo 3 (Ülke Dağılım Çizelgesi)

Tablo 3'te gözüken frekans dağılımlı incelendiğinde ilk sırada olan ABD %16,7 oranla 253 makale ile ilk sıradadır. İkinci sırada ise afet koordinasyon başarısı ile tanıdığımız Ülke olan Çin %13,1 oranı ile 155 makale ile peşinden gelmektedir. Ülkemiz ise 5. Sırada %3,9 oranı ile 51 çalışma ile yer almaktadır.

SONUÇ

Son dönemlere kadar pek çok çalışmanın konusu olan afet lojistiği, akademik yazında ihtiyaç malzemelerinin hangi düzende nasıl sıralamayla transfer edilmesini kontrol eden sistemdir ayrıca bu durumun en maliyetli ve kısa sürede yapılabilmesi için farklı modellemeler ile takip edilecek yolların belirlenmesinde birçok çalışmanın varlığı mevcuttur. Yapılan çalışmaların konunun önemi sebebiyle ağırlık verileceği noktaların detaylandırılması amacıyla yıl ve kullanılan veri tabanı farkıyla yapılmış çalışmalarda mevcuttur. Bu anahtar kelimelere örnek yapılan literatürde hali hazırda bulunan bibliyometrik analiz olan Erturgut, R. ve Yılmaz, B. (2020) WOS ve Scopus veri tabanlarından ayrıştırmış "Afet ve İnsani Yardım Lojistiği Alanında Yapılan Çalışmaların Bibliyometrik Analizi" yayınlanan benzer çalışma da anahtar kelimeler Afet ve insani yardım lojistiği olan 854 yazının bibliyometrik çalışması sonucu 2015-2019 yılları aralığında yükseliş mevcuttur. 2016-2018 yılları atıf sayılarının en yoğun olarak gerçekleştiği yıllardır. Afet ve insani yardım lojistiğinde yapılan analiz sonucunda en çok atıf Peter Tatham gözlenmektedir. En fazla yazın çalışması yapılan ülkeler ABD, Türkiye, Fransa ve Avustralya olarak sıralanmaktadır.

Bu çalışma da ise Scopus üzerinden 2013-2023 yılları arasında yayınlanan ve anahtar kelime "Disaster Logistics, Humanitarian Logistics, Humanitarian Aid Logistics, Disaster Relief Logistics" terimleri ile filtre edilerek 946 makale ile analiz yapılmıştır. 2013-2023 yılları arasında elde edilen sonuçlara göre 2020 ve 2021 yıllarında en fazla yayın çalışmaları yapılmıştır. Özellikle 2015 yılı sonrası yayın sayısında düzenli artış görülmüştür. Yazar atıf dağılımı incelendiğinde ilk 10'a giren en fazla atıf alan yazarlar ve çalışmalardan 2013 yılında yayınlanan Devkota K.C.; Regmi A.D.; Pourghasemi H.R.; Yoshida K.; Pradhan B.; Ryu I.C.; Dhital M.R.; Althuwaynee O.F. yazar grubunun olduğu heyelan duyarlılık için yaptığı çalışma afet yönetiminde lojistik konu başlıklı makale 482 atıf ile ilk sıradadır. En fazla yayının üretildiği alan sosyal bilimler alanı olduğu ve ülke

olarak A.B.D. dağılımda en büyük paya sahip olduğu görülmektedir. Ardından Çin, İran, Japonya ve Türkiye gelmektedir.

Bu araştırmada SCOPUS üzerinden afet lojistiği ve insani yardım lojistiği anahtar kelimeleriyle yapılan makalelerin farklı alan ve perspektiflerden bakılması adına literatürde bulunan boşlukların doldurulmak istenmesi için bundan sonra yapılacak teorik ya da ampirik çalışmaların yazarların farklı bakış açısıyla bakmasını amaçlamaktır. Böylece farklı değişkenler ya da yöntem ve problem çözme çalışmalarıyla farklı disiplinlerle bu derece hayati önemli bir konunun bakış açısı genişletilmek istenmektedir. Yöntem bölümünde belirtilen örneklem kısıtları çerçevesinde literatüre katkı sağlanma arzusu barındırmaktadır. Gelecek çalışmalarda farklı veri tabanları kullanılarak, örneklem miktarı bildiri veya kitap bölümü gibi alanlara yayılarak desteklenebilir.

KAYNAKÇA

AFAD. (2019). Açıklamalı Afet Yönetimi Terimleri Sözlüğü. (01.05.2019) <https://www.afad.gov.tr/tr/23792/Aciklamali-Afet-Yonetimi-Terimleri> Sözlüğü kelime afet yönetimi

Al, U. & Sezen, U. & Soydal, İ. (2012), Hacettepe Üniversitesi bilimsel yayınlarının sosyal ağ analizi yöntemiyle değerlendirilmesi. Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, 29(1), 53- 71. Al, U. & Soydal, İ. (2012), Dergi Kendine Atılımın Etkisi: Energy Education Science and Technology Örneği, Türk Kütüphaneciliği, 26 (4), 699-714

Alem, Douglas;Clark, Alistair;Moreno, Alfredo Stochastic network models for logistics planning in disaster relief European Journal of Operational Research Volume 255, Issue 1, Pages 187-206 16 November 2016 DOI: 10.1016/j.ejor.2016.04.041

Bakan, İ., Şekkeli, Z. H. (2017). Lojistik Yönetimi. İstanbul: BETA yayınevi.

Balcik, B., & Beamon, B. M., (2008), Facility location in humanitarian relief, International Journal of Logistics Research

Afet ve İnsani Yardım... The Meric Journal Cilt:7, Sayı:Özel Sayı, Yıl:2023
and Applications, 11(2), 101-121.
<https://doi.org/10.1080/13675560701561789>

Barbarosoğlu, G., Özdamar, L., & Çevik, A. (2002). An Interactive Approach for Hierarchical Analysis of Helicopter Logistics in Disaster Relief Operations. *European Journal of Operational Research*, 118-133.

Burcu Yılmaz Ramazan Erturgut 2019 Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Pamukkale University Journal of Social Sciences Institute ISSN1308-2922 EISSN2147-6985

Carias, C; Rainisch, G; Shankar, M; Adhikari, BB; Swerdlow, DL; Bower, WA; Pillai, SK; Meltzer, MI; Koonin, LM Potential demand for respirators and surgical masks during a hypothetical influenza pandemic in the United States *Clinical Infectious Diseases* Volume 60 Suppl 1 Page Numbers S42-S51 2015 DOI: [10.1093/cid/civ141](https://doi.org/10.1093/cid/civ141)

Cancino, C. A., Amirbagheri, K., Merigó, J. M. ve Dessouky, Y. (2019). A bibliometric analysis of supply chain analytical techniques. *Computers & Industrial Engineering*, 137, 106015.

Charvet, F. F., Cooper, M. C. ve Gardner, J. T. (2008). "The Intellectual Structure of Supply Chain Management: A Bibliometric Approach", *Journals of Business Logistics*, 29/1, 47-73.

Chakravarty, A. K., (2011), A contingent plan for disaster response, *International Journal of Production Economics*, 134(1), 3-15. <https://doi.org/10.1016/j.ijpe.2011.01.017>

Devkota, Krishna Chandra, Regmi, Amar Deep, Pourghasemi, Hamid Reza, Yoshida, Kohki Pradhan, Biswajeet Ryu, In Chang; Dhital, Megh Raj^f; Althwaynee, Omar F. Landslide susceptibility mapping using certainty factor, index of entropy and logistic regression models in GIS and their comparison at Mugling-Narayanghat road section in Nepal Himalaya Kluwer Academic Publishers Volume 65, Issue 1, Pages 135 - 165 January 2013

Georgi, C., Darkow, I. L. ve Kotzab, H. (2013). "Foundations of Logistics and Supply Chain Research: A Bibliometric Analysis of Four International Journals", *International Journal of Logistics Research and Applications*, 16/6, 522-533

Gülhan Şen Soner Esmer Afet lojistiği literatür taraması *The International New Issues In Social Sciences* Number: 5 pp: 231-250 2017

Hajduk, S. (2017). "Bibliometric Analysis of Publications on City Logistics in International Scientific Literature", *Procedia Engineering*, 182, 282-290.

Hall, C. M. (2011). Publish and perish? Bibliometric analysis, journal ranking and the assesment of research quality in tourism. *Tourism Management*. 32, 16-27

Holguín-Veras, J., Pérez, N., Jaller, M., Van Wassenhove, L.N., Aros-Vera, F. On the appropriate objective function for post-disaster humanitarian logistics models (2013) *Journal of Operations Management*, 31 (5), pp. 262-280. Cited 319 times.

Hong, Haoyuan;Tsangaratos, Paraskevas;Ilia, Ioanna;Liu, Junzhi; Zhu, A-Xing [Zhu A.-X.](#);Chen, Wei Application of fuzzy weight of evidence and data mining techniques in construction of flood susceptibility map of Poyang County, China *Science of the Total Environment* Volume 625, Pages 575-588 1 June 2018 DOI: 10.1016/j.scitotenv.2017.12.256

Huang, K., Jiang. Y., Yuan, Y., Zhao,.L. (2015). "Modeling Multiple Humanitarian Objectives in Emergency Response To Large-Scale Disasters". *Transportation Research Part E: Logistics and Transportation Review* (75), 1-17.

Leiras, Adriana;de Brito, Irineu;Queiroz Peres, Eduardo;Rejane Bertazzo, Tábata;Tsugunobu Yoshida Yoshizaki, Hugo Literature review of humanitarian logistics research: trends and challenges *Journal of Humanitarian Logistics and Supply Chain Management* Volume 4, Issue 1, Pages 95- 130 6 May 2014 DOI: 10.1108/JHLSCM-04-2012-0008

[M Ahmadi, A Seifi, B Tooto A humanitarian logistics model for disaster relief operation considering network failure and standard relief time: A case study on San Francisco district](#) on - Logistics and Transportation Review, 2015 – Elsevier Transportation Research Part E: Logistics and Transportation Review Volume 75, March 2015, Pages 145-163

Najafi, Mehdi;Eshghi, Kouros; Dullaert, Wout A multi-objective robust optimization model for logistics planning in the earthquake response phase Transportation Research Part E: Logistics and Transportation Review Volume 49, Issue 1, Pages 217- 249,2013 DOI: 10.1016/j.tre.2012.09.001

Qaiser, F. H., Ahmed, K., Sykora, M., Choudhary, A. ve Simpson, M. (2017). “Decision Support Systems for Sustainable Logistics: A Review and Bibliometric Analysis”, Industrial Management & Data Systems, 117/7, 1376-1388

Perry, R. W. (2003), “Incident Management Systems in Disaster Management”, Disaster Prevention and Management, 12/5, 405-412

Samiee, Saeed & Chabowski, Brian R (2012), Knowledge structure in international marketing: a multi-method bibliometric analysis, Journal of the Academy of Marketing Science, 40(2), 364-386

Savrun, B. ve Mutlu, H. M. (2019). Kent lojistiği üzerine bibliyometrik analiz. Kent Akademisi, 12(2), 364-386.

Scholten, Kirstin;Scott, Pamela Sharkey ;Fynes, Brian Mitigation processes - antecedents for building supply chain resilience Supply Chain Management Cilt 19, Sayı 2, Sayfa 211-228 Mart 2014 DOI: 10.1108/SCM-06-2013-0191

Suvacı, B. (2016). “Sosyal Bilimler Veri Tabanında Yayımlanan Lojistik ve Tedarik Zinciri Makalelerinin Bibliyometrik Profili”, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 25, 263-281.

Şentürk, F. ve Fındık, H. (2015). Türkiye'deki akademik araştırma dergilerinde 2005-2014 döneminde muhasebe alanında yazılmış makalelerin literatür taraması ve içerik analizi. *World of Accounting Science*, 17(2), 413-436.

Tofighi S;Torabi S.A.;Mansouri S.A. Humanitarian logistics network design under mixed uncertainty *European Journal of Operational Research* Volume 250, Issue 1, Pages 239- 250 1 April 2016 DOI: 10.1016/j.ejor.2015.08.059

Thomas, A., & Kopczak, L. (2005). *From Logistics to Supply Chain Management: The Path Forward in the Humanitarian Sector*. San Francisco- USA: Fritz Institute. Haziran 5, 2021 tarihinde <http://www.fritzinstitute.org/PDFs/WhitePaper/FromLogisticsto.pdf>

Van Wassenhove, L. (2006). Blackett Memorial Lecture Humanitarian Aid Logistics: Supply Chain Management in High Gear. *Journal of the Operational Research Society*, 475-489.

Wang, J. J., Chen, H., Rogers, D. S., Ellram, L. M. ve Grawe, S. J. (2017). "A Bibliometric Analysis of Reverse Logistics Research (1992-2015) and Opportunities for Future Research", *International Journal of Physical Distribution & Logistics Management*, 47/8, 666-687.

Yılmaz, A. (2003) "Afet Yönetimi" Pegem A Yayıncılık.